

beder alle de Herrer, der muligvis selv have været i den Stilling, tænke over, hvorledes saa en, saa en anden af Parterne eller maaske Dommeren gaa i Rette med Vidnet om, hvad Udtryk det bruger: Nu siger De saadan, for et Øjeblik siden sagde De saadan: Hvor kan De vide det, hvorfra har De hørt det? Det er ikke det, der spørges om o. s. v. o. s. v. Manipuler Vidnet med Bebrejdelser og giver det ikke Tid til at tænke sig om, og foreholder Vidnet, at hvad det nu siger, er i Strid med, hvad det før sagde. Sikkert skal ethvert Vidne sige Sandheden, men det skal ogsaa have Tid til at tænke sig om, og det skal have Lov til at rette, hvad det en Gang har sagt, naar det nogle Minutter efter kommer i Tanker om, at det var forkert, hvad det sagde, uden alt for meget Samvittighedsnag og uden alt for mange Bebrejdelser af Retten. Men have de aflagt Ed en i Forvejen, og staa de altsaa med den Bevidsthed, at det er Mened, falsk Ed, hver Gang de rette en Udtalelse, noget, de bagefter maa jerkende ikke er rigtigt, bliver Stillingen meget værre for dette Vidne endnu. Det er det, jeg vil lægge ærede Medlemmer stærkt paa Sinde, ikke at gøre Vidnets Stilling vanskeligere end nu, og det vil den utvivlsomt blive ved at forlange Ed en forud, i Stedet for at vente til bagefter, hvor det kan rette, hvad det nu har at rette, og hvor det har faaet læst op alt, hvad det har sagt, og faaet Tid til at overveje, om det nu er i den Form, hvori det vil vedstaa og godkende det. Det synes mig, at enhver maa kunne sige sig selv, at det er bedst at vente med Ed en, til alt det, hvorpaa Vidnet skal aflægge Ed en, foreligger i den Form, hvori det vil vedstaa det.

Men lige saa indtrængende, som jeg altsaa vil tilraade ærede Medlemmer ikke at følge den ærede Minister, lige saa indtrængende vil jeg tilraade ikke at følge det ærede Mindretal i helt at afskaffe Ed en. Og i saa Henseende vil jeg henholde mig til, hvad jeg sagde i Gaar, om det meget risikable i at kaste hele vort Retsliv ud paa vilde Vover, hvad vi gøre, naar vi afskaffe det, som nu i Aarhundreder have bundet Folk. Og jeg skal dertil kun føje en Henstilling til ærede Medlemmer, der ere saa ivrige for dette Mindretalsforslag, om at huske paa, hvor meget der i Virkeligheden allerede er naaet ved Kommissionens Forslag, saaledes som det oprindelig forelaa, og som det indstilles fra Udvalgets Flertal. Næmlig ikke blot dette, at Formaningstalen afskaffes — det sagde

jeg selv i Gaar, og det blev ogsaa nævnt fra anden Side — men ogsaa det, at vi ikke oftere skulle opleve saadanne Tilfælde som det, det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valgkreds (Slengerik) talte om i Gaar, at et Menneske kom frem for Retten og sagde: „Jeg tror hverken paa Gud eller Fanden“, og dog blev tvungen til at aflægge Ed. Saadanne Tilfælde har jeg ogsaa oplevet, og et saadant Tilfælde har i sin Tid vakt megen Opmærksomhed. Det gik just ikke ud paa, at den paagældende sagde dette, men i værdige og velovervejede Ord sagde han, at han ikke troede paa det, han skulde aflægge Ed paa, og derfor bad sig fritagen. Men efter en Del Overvejelse — jeg tror, der blev skrevet frem og tilbage til Justitsministeriet — blev der resolveret: Der kan ingen Undtagelse gøres. De hører udvortes set til Folkekirken, og De skal aflægge Ed. Vedkommende havde i og for sig ikke noget imod det for sit eget Vedkommende, men det var af Respekt for det, som Ed en forudsætter, at han mente, at det var hans Pligt at gøre opmærksom paa, at han ikke havde denne Tro. Desuagtet blev han tvungen til at aflægge Ed en. Det ere vi færdige med efter Reglen i det foreliggende Lovforslags § 279, saaledes som den foreligger, idet efter denne ingen vil være pligtig til at aflægge Ed, naar han hører til et Trossamfund, for hvilket ingen Edsformular er foreskrevet, eller han, selv om han hører til et Trossamfund, der har en saadan Edsformular, dog efter sin religiøse Tro ikke tør aflægge Ed. Derved er overordentlig meget vundet, mine Herrer, og jeg synes, vi skulde slaa os til Ro med det for Øjeblikket og saa overlade til Fremtiden, naar Tidspunktet er kommet, da at forandre det. Lad os denne Gang nøjes med, hvad Flertallet foreslaar, det tillader jeg mig indtrængende at tilraade.

Med Hensyn til, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns 10de Valgkreds (J. Jensen) omtalte om offentlig Votering, skal jeg i Henhold til den højtærede Justitsministers Udtalelser tillade mig at fraraade det ærede Ting at vedtage dette Forslag. Det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Nanke) er jo bleven imødegaaet af den højtærede Minister, og jeg skal i Henhold til hans Udtalelser ogsaa fraraade det ærede Ting at stemme for det ærede Medlems Forslag. Der var kun et af dem, Forslaget under Nr. 37, hvor den højtærede Minister stillede sig neutralt, som jeg vil sige et Par Ord om. Det var med Hensyn til, at det skulde være forbudt en